

Nro. 40.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indult Bétsből, Pénteken Május 18-ik napján
1804-ik esztendőben.*

B é t s.

Hiteles helyről értettük azon határozását ö Cs. Kir. Felsőfélegének, a' mely szerént az ö F. ge. fegyveres seregei, az Olasz tartományokban fekvő Regimenteket kivévén, három fő Lógerekben fognának az idén, az ö F. ge. jelenlétében mustrát és katonai gyakorlásokat tartani.

Az Orosz Követen kívül, a' Swéd Követ is olyan rendelést vett Udvarától, hogy a' szeréntlessélen Enghien Hertzeg' halálára nézve 10 napi gyászot vegyen fel, mely már meg is történt.

Romából olyan tudósításokat vettünk, hogy Bonaparte Lucian oda érkezett legyen, a' hol leg első foglalatossága e' volt, hogy az anyja'

számára lakhellyül, az úgy nevezett Justinianus palotáját a' ritka széplégű képes házzal egyetemben nagy summa pénzen megvásárolta.

Magyar Ország.

Fiumeből, Majus' 3 kán. — „A' mai napon evezett el innét a' Károly Princz nevű Auszriai Brigantin hajó St. Tamás felé Amerikába. Ezen expeditzió a' maga nemében leg első történet a' Magyar tengerpartokon, azért kiváltképpen, hogy ezen probatételben tsupa hazabéli személyek a' részeseek (interessensek), a' kiknek öszszszerkeztetődések idevaló Kereskedő Adamich Lajos András úr munkás szorgalmatoskodása által, a' ki magát az itt lévő kereskedésre 's egyéb hafznos probatételekre nézve már ennekelötte is több tekintetben igen érdemessé tette, eszközöltetett és vitetett tökéletességre. Az egész tereh, a' mellyel a' nevezett hajó elevezett, tsupa haza béli produktumokból és fabrikai szerzeményekből vagy portékákból áll. Ha ez az első expeditzió izerenítés leízen, minden bizonnyal többek is fogják követni, a' mellynek az a' bóldog következése leízen hazánkra nézve, hogy a' kolóniákból, vagy a' világnak más részéből való szükléges terméseket és portékákat, az első kézből, és önnön portékáinkért való egyenes tsere által, kaphatjuk.

Gyöngyösről April. 21 kén. — Cs. K. Udvari Tanácsos Gömör Vármegyebéli Viszes-Réthy Mélt. Sturmman Marton ur, a' ki a' Cs. K. katonaság eránt viseltető jó indulatját a' maga jótévő segedelme 's a' Felseg' szolgálatajában való buzgósága által, már több versben megbizonyította, közelébről is egy újj bizonyyságát mutatta jó és nemes szívüségének, midön ezen sokaig tartó

drágaságot tekintvén, az azon környéken fekvő Fő Hertzeg Ferentz Vasas Regementje' Oberster Ofztálya' 2-ik Swadronyában lévő köz embereknek élelmeken való könnyebbítés végett, a' Strázsamesteren kezdvén lefelé minden embernek egy egész hónapi fizetést, u. m. négy száz huszonöt Forintokat és 30 Krajtzárokat, 's ezen kívül egygyenyeggyen minnyájoknak négy-négy lópatkót, ingyen adatott.

Az ilyen nagy és nemes szívből származó tselekedetek meg érdemlik valójában a' Regement' közönséges köszönetét és a' közönséges kihirdette-tést.

Nagy-Becskekről Majus 6-ik napján. Ezen Tek. Nemes Torontal Vármegyének mostani Fő Ispánya, Méltos. L o s s o n c z i Gy ü r k y I s t v á n Cs. Kir. Udvari Tanácsos, és a' Fel. Kir. udvari Magy. Cancellárián Referendarius Ur Eő Nagysága, ezen folyó hónapnak 3-ikán itt helyben Generális Gyűlést tartván, ezen Tek. Vármegyebéli Magistratualis Tisztviselők közt esett változást ekképen méltóztatott ki pótolni. Az eddig volt Fő Notárius Titt. H o r v á t h P é t e r ú r helyébe, a' ki változó egeffégére, 's nevezetellen szemeinek elgyengülésére nézve eddig viselt hivatallyától elbutsúzott, és fallarisatus Tábla Assessorrá tétetődött, eddig 1-ső ViceNotáriussi hivatalját igen ditséretellen, és a' Tek. Karoknak és Rendeknek tellyes megelégedésekkel viselt Titt. K á f z o n y i S á n d o r Urat Fő Notariusi hivatalra emelni; ennek helyébe 1-ső Vice Notariusnak eddig volt 2-ik Notáriust H a j ó s y I g n á c z Urat tenni méltóztatott kedves Fő Ispány Urunk Eő Nagysága. A' 2-ik Vice Notariusnak a' helye

üresen hagyatott, hanem honorarius V. Notarius: soknak Karátsonyi Bogdány, 's D'Ellevaux Károly Urak neveztetek ki. Ezeken kívül volt All Szolgabíró Szily Adám Ur ezen hivatalját le tévén, helyette All Adófzedő Titt. Karátsony István Ur, All Szolgabíróvá; helyébe volt Eskütt Titt. Szöllösy János Ur All-Adófzedővé, ennek helyébe volt Cancellista Körmeny István Ur Eskütté tétetődtek! — Második Vármegyebéli Physicusnak Csokorlán Ur neveztetett ki.

Nagy Britannia.

Folytatása azon Parlamentomi vetélkedéseknek, a' mellyek az Alsó Házban April. 23 dikán Foxnak ezen projektoma felett, fordúltak elő: hogy a' haza' óltalmazására kívántató készüléteket a' Parlamentomnak megvizsgáltatni, 's a' végre egy Commissiót rendelni, szükséges volna:

„En azt tartom (így felelt Hadi Minister Yorke a' Fox és Pitt beszédeikre), hogy egy ilyen Commissiót kinevezni, példa nélkül való történet lenne. Meg lehetne azt tselekednünk, hogy katonatiszteket elő hivatván, tanácsot kerdjünk tőlök: hanem a' dólgot egyenesen kimondván, az ilyen elköznek elővétetődése tsak akkor hagyathatik helyben, midőn közönséges szerentsétlenség érte volna a' hazát, vagy pedig közönséges békételenség uralkodna. Ért. é valamely közönséges szerentsétlenség bennünket? vett. é az ellenség valahól valamely nevezetes győzedelmet rajtunk? Uralodik. é valamely részében hazánknak a' mi magunkviséletével való közönséges meg nem elégedés? Hogy ezen Házban sok békételenek légyenek, jól tudom: hanem, hogy a' hazában is légyenek,

hol vannak a' bizonyságok? Azt vetik a' Ministerek' szemire, hogy az Önként vállalkozottaknak jó lábra való állittatásokat elmellőzték volna: holott önkéntvállalkozott seregeinknek sokaságokat és jó rendjeket egész Európa tsudálja. A' mi a' parasztnak felfegyverkeztetéseket illeti: erre nem felelhetek egyebet, hanem, hogy ezt még eddig semmi nem akadályoztatja; az én vélekedésem azonban ez, hogy a' mi parasztjaink nagyon különböznek a' Tyrolisiaktól, és nem tudom, hogy a' paraszthadaak a' mi erdős vidékeinken lenne - é olyan következése, mint a' Fekete erdő és a' Neckar vidékein való (Német országban) volt.

Igen éles kifejezésekkel védelmezte Fox és Pitt ellen a' Ministereket Generál Attorney:

„A' Fox módoson öszszefűzött tekervényes beszédének valóságos tsélja (úgy mond) nem egyéb hanem a' Ministerek' elbotsáttatása. Ha a' Pitt javaslása a' kineveztetendő Commissió eránt helybe hagyattatna, annak hasonlóképpen a' Ministereknek elbotsáttatások lenne első következése. Ilyen tekervényes beszéd által kell - é a' valóságos tárgyat vitanni? Ilyen oldaloslag való útakon módakon kell - é Ministerjeinknek alkalmas vagy nem alkalmas voltak felől kérdést tenni? Meg nem foghatom, hogy a' tisztelt két Orátorok, kik közül az egygyik (Fox) a' békefféget javasolta, a' másik pedig a' hadakozás folytatásának barátja, mind ketten így megegygyeznek Ministereinknek óltsárlásában. En ebből az ő egy tekintetben való megegygyezésekből és más tekintetben való ellenkezésekből, sok rosztat jövendőlk. Az első közzülök azt erőllíti, hogy tsak a' veszedelem' nagysága okozta ezen Házban az ellenkező véleke-

déseknek ilyen öszszeolvadásokat. Ő talám az-
 zal mutatta-meg részéről az egygyefféget, hogy a'
 leg veszedelmes időben feléje se' jött a' Parlamen-
 tomnak? Hol vólt a' tisztelt Orátor akkor, midőn
 a' hadi hajós seregünkben kiütött támadás, ele-
 nyélzéssel fenyegette tengeri erőnket? Én az Orá-
 tor beszédének azon része ellen, a' mellyben a'
 békeiség eránt való hajlandóságát nyilatkoztatja,
 semmit nem akarok szólni; kétség kívül a' mint
 az előbbeni hadakozás' alkalmatosságával akár mi
 feltételek alatt békeiséget akart volna köttetni, ar-
 ra ő most is hasonlóképpen kész vólna: hanem,
 hogy a' másik tisztelt Orátort (Pittet) erre, min-
 den ékes szóllásával is rá vehetné é, nem tudom,
 de nem gondolom. Azzal vádolják Ministerein-
 ket, hogy a' haza' védelmezésére kívántató készü-
 leteket megtenni, elmúlatták legyen: de szembe mé-
 réssel még tsakugyan ez a' szegény elhagyatott ha-
 za szállani az ellenséggel. Azt mondják, hogy or-
 szágunkat megszállva tartja az ellenség: holott a'
 mi hajós seregeink zárták be az ellenségnek min-
 den kikötőhelyeit; és én szeretném tudni, mi név-
 vel nevezi magát az a' nemzet, a' melly a' szegény
 elhagyatott Britanniára szánakozó szemeket vetne.
 Igen de az ellenség fenyegetődzik, így szóllanak:
 jól van, de a' hajóival el nem mer a' batteriák
 (part' sántzai) alól és a' kikötőhelyekből távoz-
 ni. Gyanítom, hogy ha változás találna esni Mi-
 nistereink között, a' következők majd jobban
 fognák kormányozni a' dolgot. A' tisztelt Orá-
 tor (Fox) leg előbb is megpróbálná az Orosz bi-
 rodalom' közbenjárása által a' békeiséget helyre-
 állítani, hanem nem tudom, milyeneknek találná
 a' feltételeket. Mi lenne annak a' következése,

ha Ministereink mostanában letennék hivataljokat! Nem most az ideje a' Habeas Corpus Aktája' szünete', 's Irlandiában a' katonai kormányozás félbeszakasztása, és az ugyan ott lakó Catholicusokat illető kérdés felett való, vitétasoknak, és okoskodásoknak. Mit várhatnánk egy olyan Kormányozószéktől, a' mellynek feje a' Frantzia Konstitúciónak bámulója (Fox) lenne? "

Ezen szavakra nem tartóztathatta meg Fox magát, hogy felne kiáltson, megintvén az Orátort, hogy tartsa hátárok között magát; a' melyre így felelt az Orátor: — „Én nem léptem ki az által a' rend' határai közül, hogy ezen Házat a' megsalattatás eránt meginttettem: hanem, úgy itélek, hogy eleget beszéltem.”

„Én is oly értelemben vagyok, mond Windham, hogy van ok a' mostani Ministereknek elbocsátásaira.” — „Szeretném ha megneveznék nékem azokat (felel ismét Gen. Attorney), a' kiknek a' mostani Ministerek' helyébe kellene tétődniük; majd meg mondanám én róllok való vélekedésemet. (Ezen szavak hahatával való katagásra adtak alkalmatosságot). — Utoljára ismét felszóllalt Fox, igen sajnállván, hogy személyes vagdalkozásra került volna a' dolog. Tsakugyan vizsgálva vettetett az ő projektoma. Ellene 256, mellette 204 voksok voltak.

Napkeleti Indiában sokkal sebesebb lépéseket teszen a' tehénhimlőoltás mint Európában, holott az emberek ott sokkal tonyábbak és nem oly újlágon kapók. Ennek okai ezek: — 1) hogy az Indusok ájtatos tisztelettel viseltetnek a' tehénhez, tehát minden szent előttök, a' mi ettől ered — 2) hogy Doktor Anderson az ő Sz. Írássokból

adott ezen himlőnek nevet, Amuntumnak nevez-
vén azt, a' mely Halhatatlanságot tesz — 3)
hogy a' Braminák, az ő papjaik, és az Országgló-
szék méltóképpen pártját fogták ezen himlőóltás-
nak — 4) hogy az Orvosok igen vigyáztak, hogy
mindenkor jó matériát óltsanak, ne hogy megtsa-
lattatván, a' hitelt elveszessék.

Meghívó Jelentés.

Tudtára adatik Otth Györgynek, a' ki
először Szüts, azután Elztergáros mesterséget ta-
nult, és az ő hugának Otth Rosáliának:
hogy az ő bátyok Ragacs Mihály Sükösi
Plébánus úr ez előtt hat esztendővel meghalálóz-
ván az ő Testamentomában az említett Otth
Györgynek 500, Otth Rosáliának pedig 200 fo-
rintokat hagyott; ezek tehát az ő részekre hagyat-
ott pénznek kezekhez vétele végett egy esztendő
el folyása alatt vagy személyellen Sükösd helysége-
nek (mely N. Pest Vármegyében Kalotza és Ba-
ja közt fekszik) Plebanusánál Horváth Józsefnél,
a' meg nevezett Ragacs Mihály Testamentoma'
végre hajtójánál meg jelennyenek, vagy hiteles irás
által az ő lak-helyekről tudósítást tegyenek; más-
kép' esztendőnek elfolyása után az ő számokra ha-
gyatott pénz a' Testamentom értelme szerént más
végre fog fordítani. Költ Sükösdön April. 12-
dikén 1804.

Horváth József, Sükösi Plébánus.

* *

A' Magy. Orzági Prókátor Urakra nézve ki-
adott kegyelmes rendeléseket, a' Bels. Kir. Udvari
Magy. Cancellária parantsolatjából, a' mai napon
költ Magy. Kurir darabja mellé ragasztott Tólda-
lékban a' Magy. Publikummal közleni, tartozó kö-
telellégünknek tartjuk.

P. D.